

Ekonomické a právne aspekty podnikania v poľnohospodárstve a potravinárstve v rámci EÚ

Ondrej Beňuš • Zuzana Ilková • Marián Kováčik

Nitra 2021

Názov: Ekonomické a právne aspekty podnikania v poľnohospodárstve
a potravinárstve v rámci EÚ

Autori: doc. Ing. Mgr. Ondrej BEŇUŠ, PhD. (3,68 AH)
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

doc. JUDr. Zuzana ILKOVÁ, PhD. (1,97 AH)
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Ing. Marián KOVÁČIK, PhD. (1,89 AH)
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Recenzenti: doc. JUDr. Lucia Palšová, PhD.
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Ing. Adriana Benyusová
PoľnoBega, s.r.o.

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 19. 8. 2021
ako vysokoškolskú učebnicu pre študentov SPU v Nitre.

Podpora Európskej komisie na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov a komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

© Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

ISBN 978-80-552-2360-5

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
zelenauniverzita | uniag.sk

Obsah

Zoznam použitých skratiek	5
Predslov	7
1. Európska integrácia z pohľadu agropotravinárstva	9
1.1 Vývoj Európskych spoločenstiev v skratke.....	9
1.2 Stav v sektore poľnohospodárstva po vzniku Európskeho hospodárskeho spoločenstva	11
1.3 Jednotná klasifikácia veľkosti fariem v ES	12
1.4 Reformy Spoločnej poľnohospodárskej politiky	14
1.5 Sektor poľnohospodárstva v EÚ.....	20
1.6 Subjekty spoločnej poľnohospodárskej politiky	21
2. Základné teoretické východiská podnikania	29
2.1 Podnikateľ	29
2.2 Podnik.....	31
2.3 Podnikanie	35
3. Vybrané druhy podnikateľov.....	38
3.1 Osoby podnikajúce na základe živnostenského oprávnenia.....	38
3.2 Komanditná spoločnosť.....	40
3.3 Verejná obchodná spoločnosť	42
3.4 Spoločnosť s ručením obmedzeným.....	43
3.5 Akciová spoločnosť.....	46
3.6 Jednoduchá spoločnosť na akcie	52
3.7 Družstvo	53
3.8 Združovanie spoločností.....	55
4. Podnikateľský plán	58
4.1 Titulný list.....	60
4.2 Obsah	60
4.3 Úvod podnikateľského plánu.....	60
4.4 Zhrnutie podnikateľského plánu	60
4.5 Popis podnikateľskej príležitosti.....	61
4.6 Ciele podniku a vlastníkov.....	61

4.7 Potencionálne trhy	62
4.8 Analýza konkurencie	63
4.9 Marketingová a obchodná stratégia	63
4.10 Realizačný projektový plán	65
4.11 Finančný plán	66
4.12 Hlavné predpoklady úspešnosti projektu	67
4.13 Prílohy	68
5. Stanovenie všeobecnej hodnoty podniku	69
5.1 Právny rámec stanovenia všeobecnej hodnoty majetku podniku	70
5.2 Stanovenie všeobecnej hodnoty majetku podniku ako celku alebo časti podniku	72
5.3 Stanovenie všeobecnej hodnoty zložiek majetku podniku alebo iného majetku	77
5.4 Hodnota podniku a jej určenie v ekonomickej praxi	80
6. Duševné vlastníctvo a možnosti ochrany produktov agropotravinášťa z hľadiska platnej právnej úpravy	85
6.1 Úvod do problematiky	85
6.2 Nehmotné statky	86
6.3 Systém práva duševného vlastníctva	86
7. Autorské právo	88
7.1 Pramene úpravy autorských práv	88
7.2 Predmet úpravy autorského zákona	89
7.3 Vznik a trvanie autorského práva	90
7.4 Formy autorských diel	90
7.5 Obsah autorského práva	91
7.6 Osobitné režimy tvorby	92
7.7 Výnimky a obmedzenia majetkových autorských práv – zákonné licencie	93
7.8 Autorské záväzkové právo	94
8. Práva priemyselného vlastníctva	96
8.1 Vynálezy	96
8.2 Úžitkový vzor	100
8.3 Dizajn	100
8.4 Ochranná známka	101
8.5 Ochranné označenie výrobkov, zemepisné označenie výrobkov	103
8.6 Šľachtenie	106
9. Literatúra	109

Zoznam použitých skratiek

AWU	– Annual Working Unit – ročná pracovná jednotka
AZ	– autorský zákon
BAC	– biologicky kontrolované činidlá
CP	– cenný papier
DPH	– daň z pridanej hodnoty
EAFRD	– European Agricultural Fund for Rural Development
EAGGF	– European Agricultural Guidance and Guarantee Fund
ECU	– European Currency Unit – Európska menová jednotka
EHS	– Európske hospodárske spoločenstvo
EK	– Európska komisia, resp. Komisia
EP	– Európsky parlament
EPFRV	– Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka
EPZF	– Európsky poľnohospodársky záručný fond
EPZUF	– Európsky poľnohospodársky záručný a usmerňovací fond
ES	– Európske spoločenstvo
ESU	– European Size Unit – Európska veľkostná jednotka
ESUO	– Európske spoločenstvo uhlia a ocele
EÚ	– Európska únia
Euratom	– Európske spoločenstvo atómovej energie
FADN	– Farm Accountancy Data Network – Informačná sieť poľnohospodárskeho účtovníctva
FAO	– Food and Agriculture Organization – Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo
FO	– fyzická osoba
JEA	– Jednotný európsky akt
LITA	– organizácia kolektívnej správy autorských práv
LSU	– Livestock Unit – jednotka hospodárskych zvierat
MSP	– malé a stredné podniky
OBZ	– obchodný zákonník
OZIS	– ochranné združenie interpretov Slovenska
OR SR	– Obchodný register Slovenskej republiky
PO	– právnická osoba
PZ	– patentový zákon
SGM	– Standard Gross Margin – štandardná hrubá marža
SLOVGRAM	– nezávislá spoločnosť výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov

SO	– Standard Output – štandardná produkcia
SOZA	– Slovenský ochranný zväz autorský
SPP	– Spoločná poľnohospodárska politika
TPP	– trvalý pracovný pomer
TRIPS	– Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights – Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva
UAA	– Utilized Agricultural Area – využívaná poľnohospodárska jednotka
UKSUP	– Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
ÚPV	– Úrad priemyselného vlastníctva SR
VŠHP	– Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku
WIPO	– World Intellectual Property Organization – Svetová organizácia duševného vlastníctva
ZI	– základné imanie
ZSSR	– Zväz sovietskych socialistických republík
Z. z.	– zbierka zákonov SR od 1. 1. 1993
ŽZ	– zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov

Predslov

Do rúk sa Vám dostáva publikácia zameraná na problematiku podnikania v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva na Jednotnom trhu Európskej únie. Slovenská republika pristúpila k Európskej únii pred viac ako sedemnástimi rokmi. To znamenalo pre slovenských spotrebiteľov a hlavne samotných slovenských výrobcov otvorenie nových možností, ktoré so sebou priniesli základné slobody Európskej únie. Výmena tovarov a služieb zaznamenala výrazný vzostup. To na jednej strane prinieslo väčšiu rozmanitosť ponuky pre slovenských spotrebiteľov avšak na druhej strane vytvorilo výzvu pre slovenských výrobcov v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva. Tieto subjekty sú pod väčším konkurenčným tlakom. Tieto výzvy vyzdvihujú potrebu hlbšieho vzdelávania so zameraním na aktuálne východiská podnikania v danej oblasti. Predkladaná publikácia sa zameriava tak na ekonomické ako aj legislatívne podmienky podnikania v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva. V prvej časti sa zameriavame na problematiku rozvoja európskych spoločenstiev a aktuálnu štruktúru inštitucionálneho zabezpečenia v rámci Európskej únie. Následne približujeme aktuálnu legislatívnu úpravu podnikania a praktický pohľad na jednotlivé právne formy podnikateľských subjektov. V rámci samostatnej časti sa venujeme aj problematike podnikateľského plánu ako základného predpokladu pre naštartovanie úspešného podnikania na vysoko konkurenčnom Jednotnom trhu EÚ. V záverečných častiach publikácia približuje aj nesmierne významnú problematiku ochrany duševného vlastníctva so zameraním na oblasť poľnohospodárstva a potravinárstva. Obsahovo je publikácia zameraná najmä pre poslucháčov neekonomických fakúlt Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre ale aj širokú verejnosť so záujmom o získanie základných poznatkov z oblasti podnikania v poľnohospodárstve potravinárstve na Jednotnom trhu EÚ.

Autori

Ekonomické a právne aspekty podnikania v poľnohospodárstve a potravinárstve v rámci EÚ

Autori: Ondrej Beňuš, Zuzana Ilková, Marián Kováčik

Vydavateľ: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Vydanie: prvé

Rok vydania: 2021

Náklad: 100 ks

Počet strán: 111

Grafická úprava a návrh obálky: Martin Lopusný

Tlač: Vydavateľstvo SPU v Nitre

AH-VH: 7,54 – 7,74

Neprešlo redakčnou úpravou vo Vydavateľstve SPU v Nitre

ISBN 978-80-552-2360-5

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
zelenauniverzita | uniag.sk

Táto publikácia je vytlačená na ekologickom papieri.

